

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Interoperabilní otevřená data

Martin Nečaský

Projekt: Implementace strategií v oblasti otevřených dat II
Reg. číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0004172

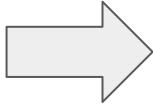

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

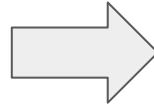
Proč otevímáme data?

Někdo jiný vytvoří nad našimi daty něco
nového a užitečného.

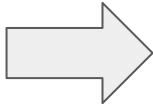
Surovina

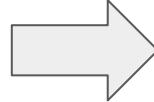
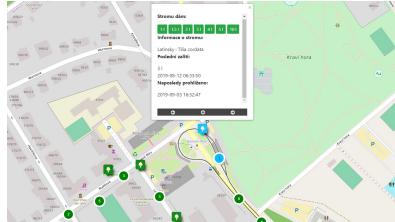
Výrobek

Využívání výrobku

Otevřená data

Aplikace

Využívání aplikace

iROZHLAS

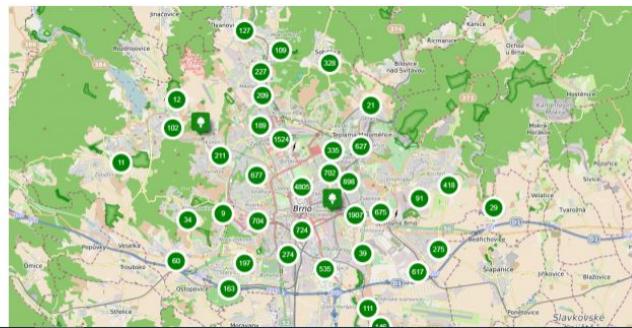
Kde se nacházíte: [iROZHLAS.cz](#) / [Zprávy z domova](#) | Související téma: [Brno](#) [voda](#) [Sucho](#) [zeleň](#) [stromy](#) [zalévání](#)

,Nejohroženější jsou ty podél ulic.‘ V Brně vyvinuli aplikaci, která učí lidí zalévat stromy ve městech

V Brně se rozhodli pomoci stromům, které trápí dlouhodobé sucho. Dvojice mladých mužů s pomocí veřejně dostupných dat vytvořila aplikaci s mapou jednotlivých dřevin. Kterýkoli z jehličnanů nebo listnáčů si pak můžou lidé vybrat a pravidelně je zalévat. „Cílem je, aby se z toho stal rituál. Chceme, aby to byla taková ranní a večerní součást dne,“ vysvětluje jeden z autorů projektu Marek Batelka českému rozhlasu Brno.

Brno 9:22 5. srpna 2019

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

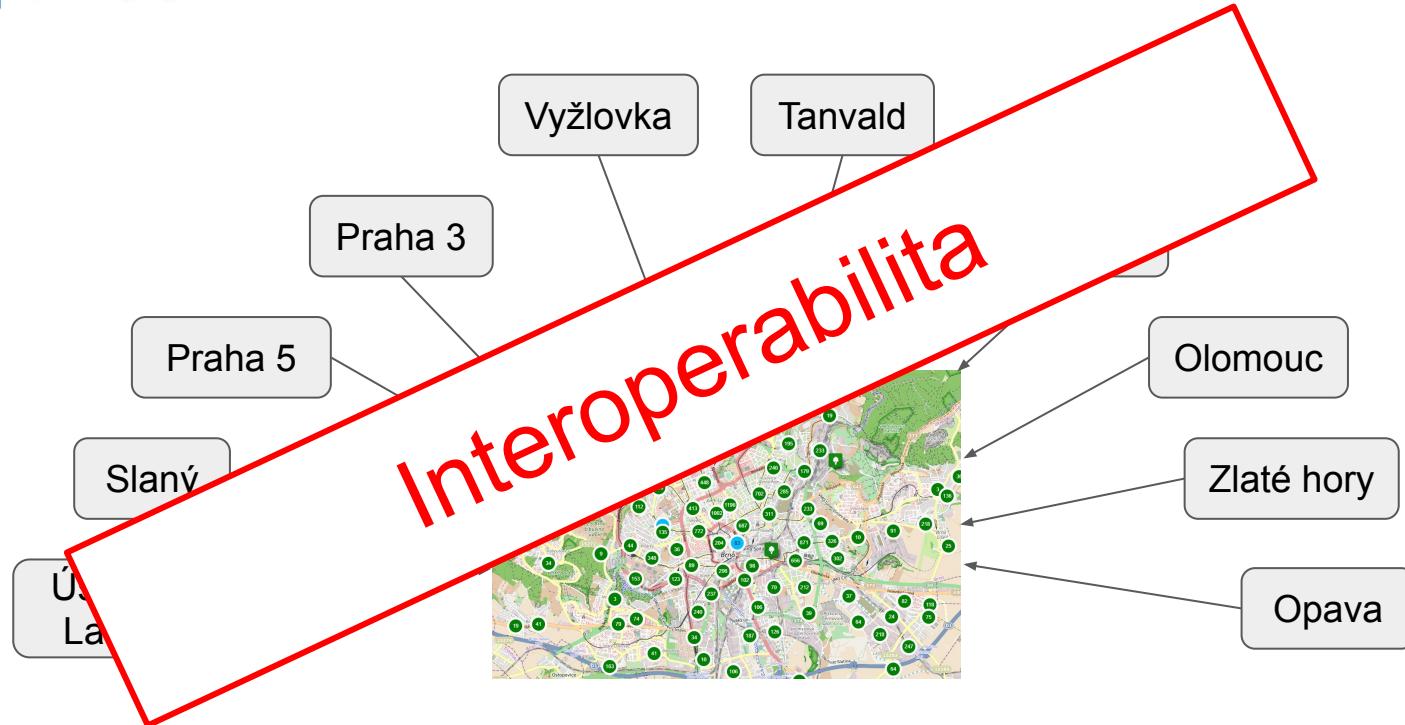
“V aplikaci nemohu najít strom před svým domem. Kde berete data?”

“Aktuálně disponujeme datovou sadou poskytnutou jako otevřená data magistrátem města Brna. O dalším rozšíření dat jednáme s dalšími poskytovateli. Plánuje jednak zařadit všechna data městských částí, tak i celou republiku.”

Zdroj: <https://zalejme.cz/faq>

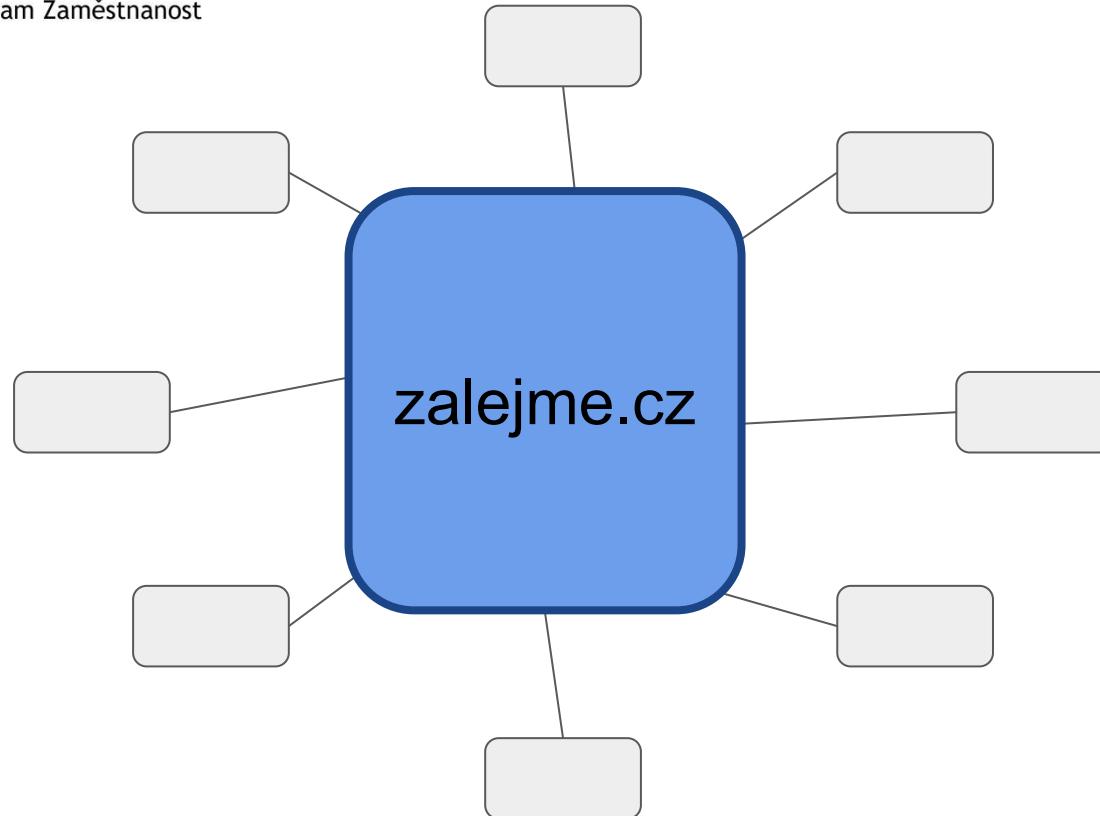

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

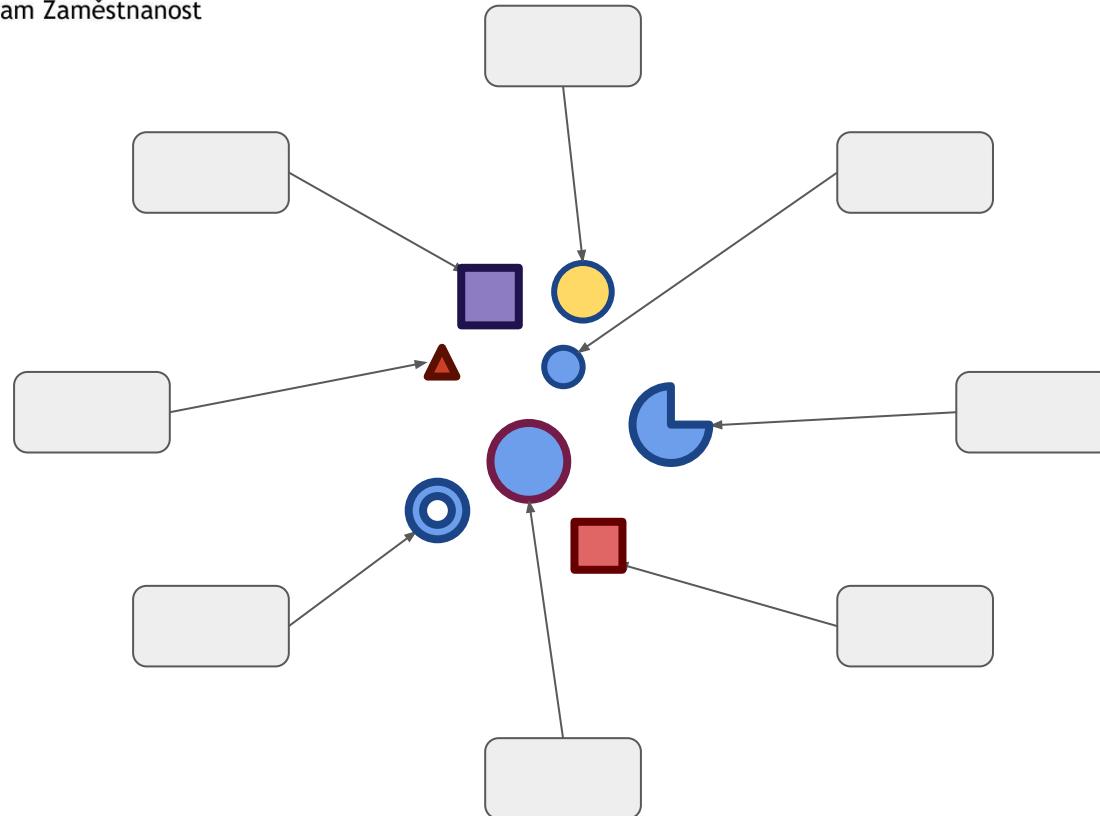

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Dimenze interoperability

Data o stromech mají očekávanou podobu - tabulka s očekávanými sloupečky.

V tabulce chybí některé důležité sloupečky (např. biologický druh stromu).

V tabulce chybí některé stromy.

Data nejsou dostupná jako jeden soubor a je nutno přistupovat přes API k jednotlivými stromům.

Hodnoty v některých sloupcích mají neznámý význam (neznámý číselník biologických druhů).

Data o stromech mají neočekávanou strukturu (některé sloupečky tabulky se jmenují jinak).

Nízká interoperabilita je problém

Studie uvádějí, že datoví specialisté tráví

50 - 80 % času

přípravou a integrací dat před tím, než je mohou začít smysluplně využívat

- Datové sady stejného typu od různých poskytovatelů by měly mít sjednoceno alespoň
  - způsob katalogizace v NKOD
  - způsob technického zpřístupnění
  - datové struktury, dle kterých jsou vnitřně formátovány
  - dokumentaci
  - význam jednotlivých datových položek

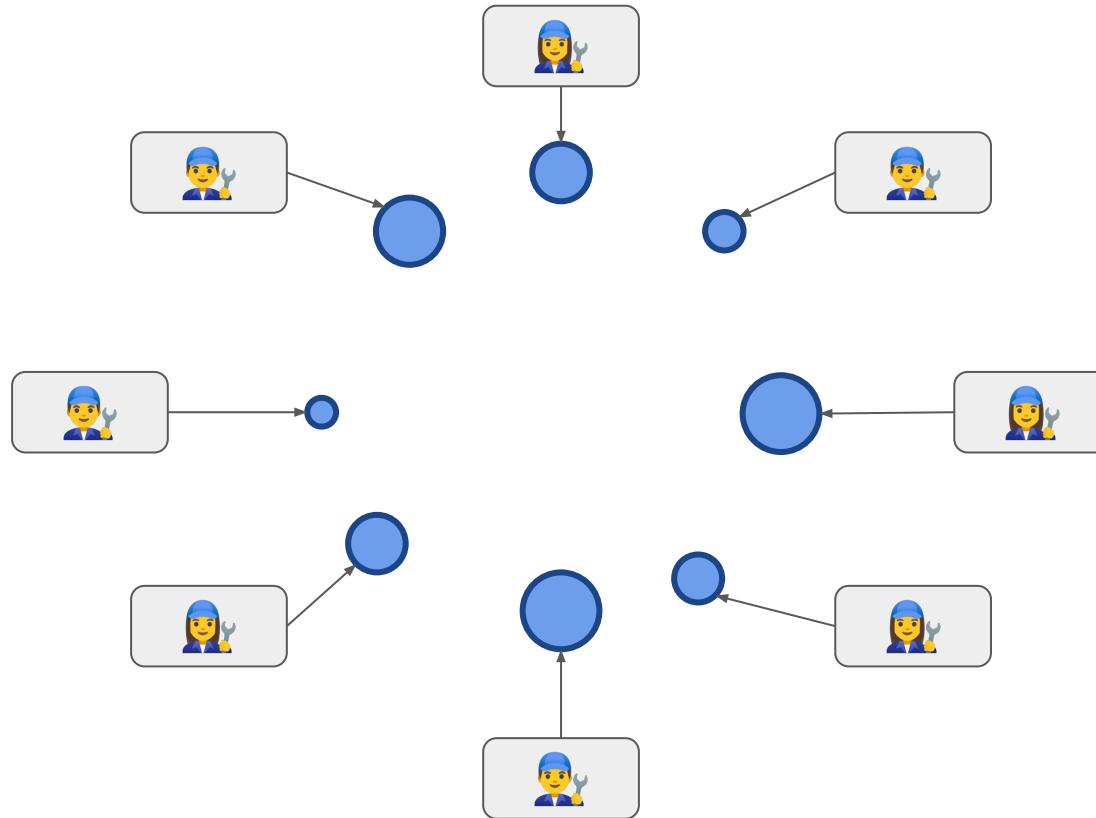
Zvýšit interoperabilitu OD je pracné

- Různí poskytovatelé spravují data různě
  - různá technická prostředí, dodavatelé, finance, znalosti
- Různí lidé nazývají věci jinak a pod stejnými názvy chápou něco jiného
- Neexistuje centrální autorita
- Věci se mění a tudíž vyvíjí

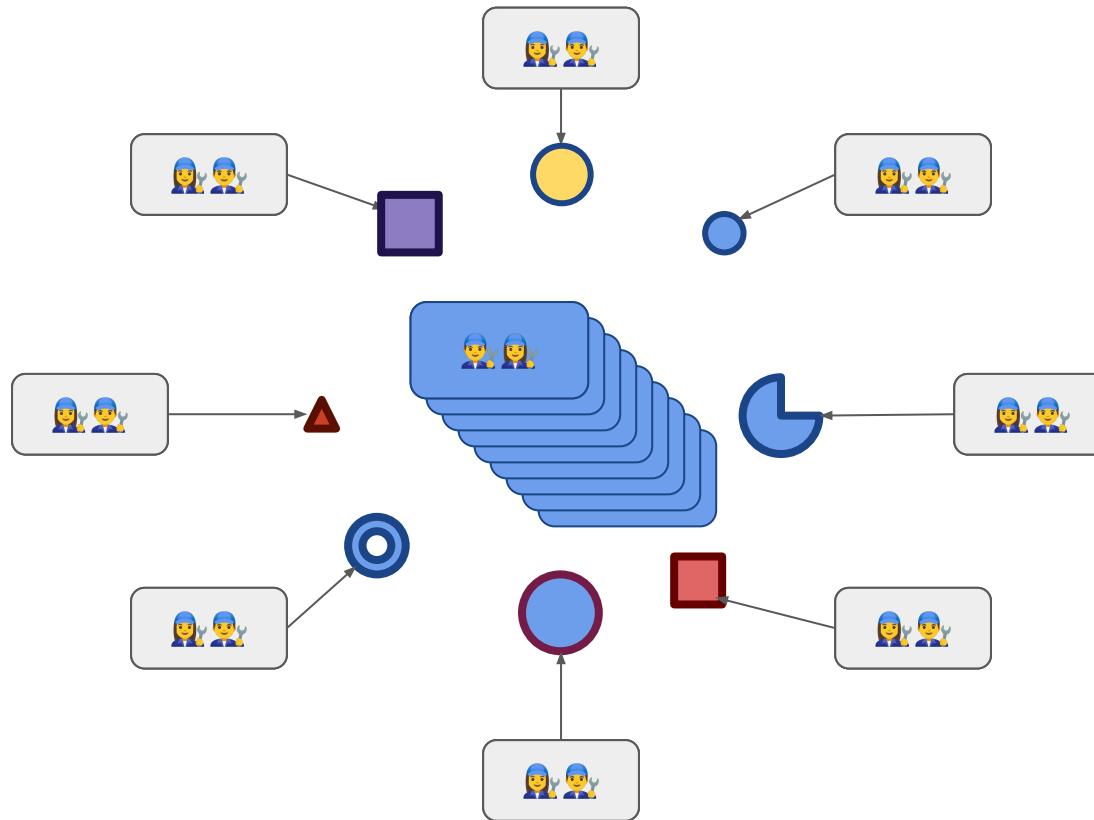
Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Zvýšit interoperabilitu OD je pracné

Nízká interoperabilita je pracnější!

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Jak zvýšit interoperabilitu?

Otevřené formální normy

Sémantický slovník pojmu (ontologie)

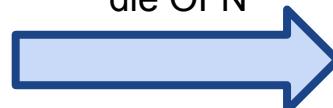
Otevřené formální normy (OFN)

§ 3 odst. 9 zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím

Otevřenou formální normou se ... rozumí pravidlo, které bylo vydáno písemně a obsahuje specifikace požadavků na zajištění schopnosti různých programových vybavení vzájemně si poskytovat služby a efektivně spolupracovat.

Programové vybavení
poskytovatele OD

poskytnutí služby
dle OFN

Programové vybavení
zpracovatele OD

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Otevřené formální normy (OFN)

Ve spolupráci s poskytovateli postupně
navrhujeme OFN pro různé domény.

<https://ofn.gov.cz>

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Otevřené formální normy (OFN)

- Úřední desky
- Akce ve městě
- Volná parkovací místa
- Doporučená turistická místa
- Číselníky
- Adresy
- ...

Popis důležitých entit a vztahů (konceptuální schéma domény)

Sjednocení formátu a datových struktur

PŘÍKLAD 5: Jednoduché oznámení s vlastními atributy v JSON

Stáhnout JSON:

```
{  
    "url": "https://example.com/uredni\_deska/",  
    "organizace": {  
        "iČo": "00258245"  
    },  
    "oznámení": [  
        {  
            "identifikátor": "2018-14",  
            "url": "https://example.com/uredni\_deska/2018-3",  
            "název": "Podpora spolkového života ve městě II",  
            "zveřejněno": "2018-03-20",  
            "sejmuto": "2018-04-20",  
            "zveřejnil": "Mirek Dušín",  
            "odbor": "VD"  
        }  
    ]  
}
```


Určení jediného a jednoznačného významu dat

PŘÍKLAD 5: Jednoduché oznámení s vlastními atributy v JSON

[Stáhnout JSON:](#)

```
{  
    "url": "https://example.com/uredni_deska/",  
    "organizace": {  
        "ičo": "00258245"  
    },  
    "oznámení": [  
        {  
            "identifikátor": "2018-14",  
            "url": "https://example.com/uredni_deska/2018-3",  
            "název": "Podpora spolkového života ve městě II",  
            "zveřejnění": "2018-03-20",  
            "seznam": "2018-04-20",  
            "zveřejnil": "Mirek Dušín",  
            "odbor": "VD"  
        }  
    ]  
}
```

2.2.7 Sejmuto, zveřejněno do §

Vlastnost

seznam

Typ

Datum

Jméno

Sejmuto, zveřejněno do

Popis

Datum, do kdy je oznámení zveřejněno na úřední desce.

Může jít o údaj v budoucnu (do kdy bude oznámení zveřejněno) i v minulosti (do kdy bylo oznámení zveřejněno).

Příklad

2019-02-03

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Co popisuje OFN?

Sjednocení způsobu katalogizace v NKOD

The screenshot displays the NKOD interface, specifically the search results for "Klíčová slova (1)". The search term "úřední deska" has returned 2 results:

- Úřední deska** (Město Slaný)
Úřední deska města Slaný
- Úřední deska** (Opava)
Opavská úřední deska

The results are presented in a clean, modern design with a light blue header bar and a white background. Each result card includes the title, location, and a "JSON" button at the bottom.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

24. 9. 2019 | Publicistika | Autor: Hana Tomášková

Otevřená data obcí a měst jsou veřejně přístupné informace, které mají velkou budoucnost

Města Zlín, Kolín, Slaný, Trutnov a obec Dolní Břežany se zapojily do pilotní fáze projektu „Otevřené formální normy a otevřená data obcí“ zaměřeného na efektivní využívání veřejných informací.

OFN “call to action”

- kulturní, sportovní a další akce
- aktuality
- sportoviště
- turistické cíle a významná místa
- **zapojte se**

Zdroj: komunalniekologie.cz

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

OFN nemohou zachytit vše

OTEVŘENÁ DATA

Novinky Datové sady Poskytovatelé Klíčová slova Další ▾

Agendy

Ministerstvo vnitra

Agendy evidované v Registru práv a povinností ve smyslu § 51 zákona č. 111/2009 Sb. o základních registrech. Obsah je též dostupný prostřednictvím API (SPARQL endpoint) <https://rpp-opendata.egon.gov.cz/odrpp/sparql>.

[agenda](#) [registr práv a povinností](#) [činnost](#)

OTEVŘENÁ DATA

Novinky Datové sady Poskytovatelé Klíčová slova Další ▾

Orgány veřejné moci

Ministerstvo vnitra

Orgány veřejné moci evidované v Registru práv a povinností ve smyslu § 51 zákona č. 111/2009 Sb. o základních registrech. Obsah je též dostupný prostřednictvím API (SPARQL endpoint) <https://rpp-opendata.egon.gov.cz/odrpp/sparql>.

[orgány veřejné moci](#) [registr práv a povinností](#)

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Agendy

agenda

Ministerstvo vnitra

činnost

?

orgány veřejné moci

Orgány veřejné moci
Ministerstvo vnitra

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Sémantický slovník pojmu (ontologie)

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Agendy

Ministerstvo vnitra

agenda

činnost

Zákon č.
111/2009 Sb.

Seznam agend vykonávaných orgány
veřejné moci a činností vykonávaných
v rámci těchto agend.

orgány veřejné moci

Orgány veřejné moci
Ministerstvo vnitra

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Agendy

Ministerstvo vnitra

Seznam agend vykonávaných orgány
veřejné moci a činností vykonávaných
v rámci těchto agend.

Orgány veřejné moci
Ministerstvo vnitra

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Agendy
Ministerstvo vnitra

agenda

Seznam agend vykonávaných orgány
veřejné moci a činností vykonávaných
v rámci těchto agend.

Orgány veřejné moci
Ministerstvo vnitra

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Seznam agend vykonávaných orgány veřejné moci a činností vykonávaných v rámci těchto agend.

Agendy

Ministerstvo vnitra

agenda

orgán veřejné moci

Orgány veřejné moci
Ministerstvo vnitra

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Agendy
Ministerstvo vnitra

činnost

agenda

orgán veřejné moci

Orgány veřejné moci
Ministerstvo vnitra

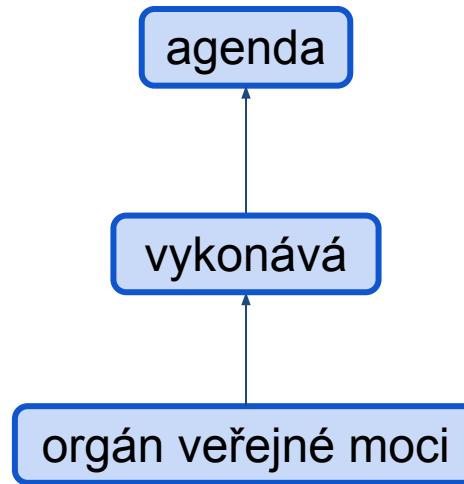

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Seznam agend vykonávaných orgány veřejné moci a činností vykonávaných v rámci těchto agend.

Agendy
Ministerstvo vnitra

činnost

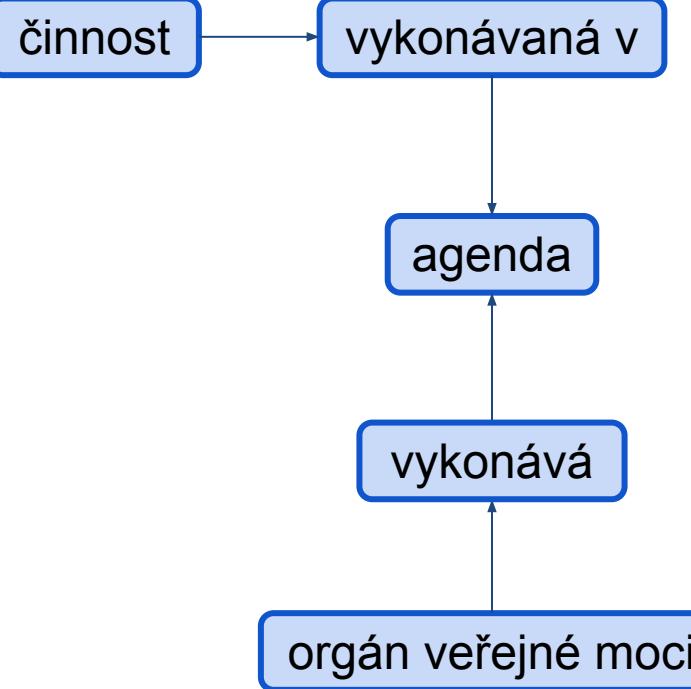
Orgány veřejné moci
Ministerstvo vnitra

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Seznam agend vykonávaných orgány
veřejné moci a činností vykonávaných
v rámci těchto agend.

Agendy
Ministerstvo vnitra

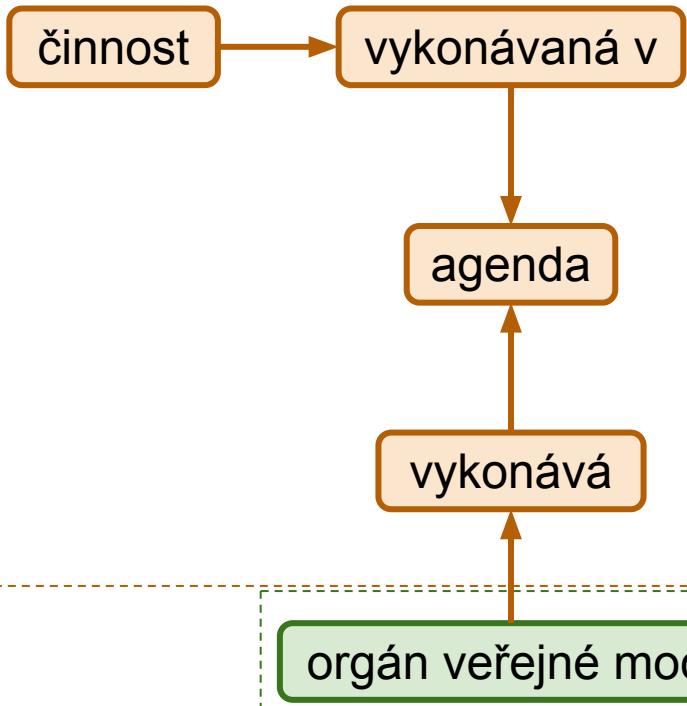

Orgány veřejné moci
Ministerstvo vnitra

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

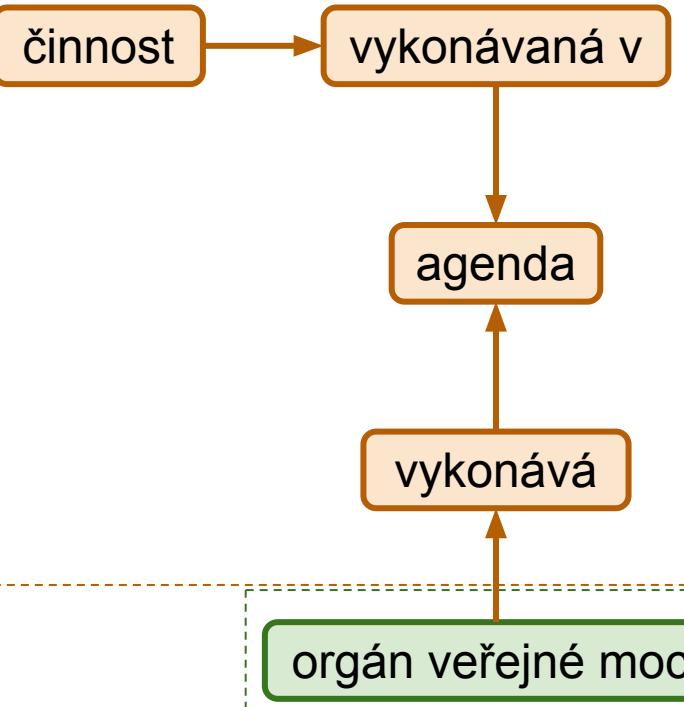
Agendy
Ministerstvo vnitra

Orgány veřejné moci
Ministerstvo vnitra

Agendy
Ministerstvo vnitra

- Jaké typy entit a vztahů jsou v datové sadě?
- V jakých datových sadách jsou data o agendách?
- Jaké datové sady souvisejí s datovou sadou Agendy?
- Jak spolu souvisí datové sady Agendy a Orgány veřejné moci?
- ...

Orgány veřejné moci
Ministerstvo vnitra

- Plné interoperability nedosáhneme nikdy
- Interoperabilitu musíme zvyšovat postupně
- Kombinace OFN a ontologií je cesta
- Interoperabilita není důležitá jen pro otevřená data ale pro výměnu dat obecně

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Děkuji za pozornost

Projekt: Implementace strategií v oblasti otevřených dat II
Reg. číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0004172

Interoperabilní otevřená data

Martin Nečaský

Zvýšit interoperabilitu je těžké (1/5)

Datové zdroje jsou spravovány různými organizacemi v různých systémech a formátech s různými technickými možnostmi zpřístupnění.

Neexistuje centralizovaný autoritativní systém. Nikdo takový ani nehceme.

Zvýšit interoperabilitu je těžké (2/5)

Stejné věci reálného světa jsou pojmenovávány různě. Stejná pojmenování odkazují na různé věci.

Např. *budova* vs. *stavba* označující někdy tu samou věc nebo *budova* označující jindy různé věci.

Zvýšit interoperabilitu je těžké (3/5)

Různé identifikátory k identifikaci stejných věcí.
Stejné identifikátory k identifikaci různých věcí.

Zvýšit interoperabilitu je těžké (4/5)

Různé datové zdroje ve stejné doméně tuto doménu konceptualizují různě.

Např. v jednom může být adresa jako 1 řetězec a v jiném může být strojově rozdělena na ulici, č.p. atd.

Zvýšit interoperabilitu je těžké (5/5)

Všechno se vyvíjí a tudíž mění.

Co je potřebuje zpracovatel dat? (1/6)

Vyhledat datové sady o daném typu věcí od různých poskytovatelů

Např. vyhledat data o stromech od různých obcí

Co potřebuje zpracovatel dat? (2/6)

Mít datové sady o daném typu včí od různých poskytovatelů ve stejném formátu, struktuře a dostupné standardními prostředky WWW.

Např. data o stromech od každé obce v tabulce ve formátu JSON se stejnou strukturou, se stejnou identifikací biologických druhů stromů a ke stažení jako jeden soubor.

Co potřebuje zpracovatel dat? (3/6)

Vyhledat datové sady související s jinou datovou sadou.

Např. k datům o stromech najít data o tom, které z nich jsou navíc památnými stromy.

Co potřebuje zpracovatel dat? (4/6)

Mít související datové sady propojené pomocí sdílených identifikátorů platných napříč prostorem WWW.

Např. k datům o stromu jeho identifikátor v Evidenci památných stromů a identifikátor jeho druhu ve Wikidata.
A to v podobě WWW odkazů.

Co potřebuje zpracovatel dat? (5/6)

Mít typy entit hojně se vyskytující napříč mnoha různými typy datových sad strukturovány shodně.

Např. všechny adresy ve všech datových sadách mít jako referenci na adresní místo RÚIAN, příp. v jednotné struktuře adresy pro adresy mimo RÚIAN.

Co potřebuje zpracovatel dat? (6/6)

Změny k lepšímu jsou vítány, ale musí být zpětně kompatibilní, tj. s žádným nebo minimálním dopadem do již hotových věcí.